מיבזו בזיז · בוש הימנה: **בשגיטה יולא** · שנתן לה גט וקס"ל גט גמור לביאתו הוא: **היא דאמרה נבעלתי** · לאחר שלשים קלי: **יוליא בגט** · אם בא להוליאה היה בגט דהיא נאמנת דכולי האי לא מוקים: **צריכה גט לביאתו** · משום דאמר בעלתי ולאחר שלשים יום איהו מהימן: **והליצה** · משום דהיא שויאה לעפשה תחיכה דליסורא ומדקאמר צריכה גט מכלל דבאין לה גט עסקינן וחמתי קתני ריש"א כופין לחלון ניכפיתו לייבם: **אמר רבי אמי** · לעולם בשגיטה בידה והכי קאמר צריכה חליצה עם גיטה ואע"פ דקתני אמבקשים קלי וה"ק אע"פ שחזר ואמר לא בעלתי דאיכא למימר כופין הואיל ומודה אפ"ה אין כופין אלא לריכה חליצה ואי לא בעי למיחלץ לא כייפינן דסמיכנן לדיבוריה קמא הואיל ולאחר שלשים יום הוא: **רב אשי אמר** · לעולם לריכה גט אחר לבד גט הראשון דהתם גט לזיקתו ופסלה עליו לפיכך לא נכפין לייבם וכיון דאמר בעלתי לריכה גט לביאתו דיש ביאה אחר הגט והתם אע"פ דקתני וה"ק אע"פ שחזר ואמר לא בעלתי ואיכא למימר לא תיבעי גט אלא חליצה אפ"ה בעיא גט: **שניסס מודים** · שלא נבעלה ומעיקרא אמר בעלתי: **סון** · כך שמו: **נרפס מסו** · יבמה שכנסה היבם ונפטרה לרתה ואמרה יבמה לאחר זמן לא נבעלתי מהו ליאסר לרתה מפני דיבורה של זו: **מפני שאנו כופין ומבקשים** · לגרסה דאיהי שויתה לעפשה תחיכה דאיסורא נאסרה לרתה (ה) ודאי לא מיתסרא דחזקה הכונס את האשה בועל לאלתר: **פאומרת ממאס אני לך** · אשת כהן שאמרה לבעלה נאמנתי דאיתסרא עליה וכתובתה לא מיפסדה ובאשת כהן מוקמינן לה בפרק בתרא דנדרים: **שמים ביני לביך** · גלוי וידוע לפניו שאינך מקנא לי כדרך בני אדם ואין אני עד להוכיח בין שניכם: **נטולה אני מן היהודים** · דלדה היא שלא תיבעל ליהודים ומדאסרה נפשה אכולי עלמא ש"מ תשמיש קשה לה ואטומה היא לפיכך עוקלת כתובתה: **נותנת עיניה באחר** · ותלך למקום שאין מכיריו בה ובכדלה ותנשא לו: **תביא ראיה לדברים** · ואם לאו לא כל כמינה דאסרה נפשה עליה: **יעשו דרך בקשה** · (ג) לבעל להתנהג בה מנהג יפה: **ליבס מסו** · מי אסירא ליבס מפני מדר זה שנדרה בחיי בעלה או לא: **מי מפקס אדעתה דמיים בעלה** · בלא בניס ונפלה קמי יבס ונדרה ממי אדעתא ובעל לא הפר אלא לאלקון ויבס ממי לא מלי מיפר שאפי' בעל אין מיפר בקודמים ואסורה לו: **או לא אפקס אדעתה** · ולא נדרה זו אלא לאסור עצמה על כל מי שמוחרת לו ע"י גירושי בעלה ולהפיס דעתו של בעל שלא יחשדנה בנותנת עיניה באחר כדי שיתרצה לגרשה אבל איבס שאסורה לו ועומדת אפי' אחר גירושין לא נתכוונה ומותרת לו אם מת בעלה ולא גירשה: **אינו בבעל** · שיהיה לריך להפר בבעל דאדעתא דבעל נדרה ולריך הוא להפר אבל *ליבס מותרת בלא הפרה: מבקשין

גיטה לרחיה כי לא תוכל להנשא על פי חליצה בלבד · ר"י: **השמים** ביני לביך · פי' בקונטרס גלוי וידוע לשמים שאין מזקק עמי כשאר בני אדם ולא מהירא דבשלהי נדרים (דף לא:) מפרש בגמרא בהדיא דהייטו אלוהו יורה כחן: **יעשו** דרך בקשה · פר"ת יתפללו למקום ויתן להם בנים וי"מ פי' יעשה סעודה ויפייסה וכן בירושלמי: **איבעיא** להו נעולה אני מן היהודים מהו ליבס · פי' בקונטרס מי אסורה ליבס משום נדר זה דמסקה אדעתה דמיים בעלה ונפלה קמיה ואסורה לו או לא מסקה אדעתה ובקה לר"י על פירושו דפסיקתא דאסרה נפשה אבל היהודים ועוד מאי איכא כשאר אדם מיבעי ליה ועוד מאי קאמר ש"מ כופין כדב והלא היא מותרת לו על כן נראה לו לפרש דמיבעיא ליה אי מסקה אדעתה לאסור נפשה על היבס ומבקשין לחלון לו אמא לא עשתה כדי לאסור עצמה על יבמה כמו על בעלה וקאמר רב יבס אינו כבעל דלא מסקה אדעתה לאסור עצמה אלא מבעלה ולכך כופין שיחלון לה ושמואל אמר יבס הרי הוא כבעל ומבקשין שיחלון דמסקה אדעתה לאסור עצמה על יבמה · כן נראה לי עיקר לפי שטה זו: ומאס

הדרן עלך בית שמאי

*מיבזו בזיז מינה עד שכופין אותו לחלוץ ניכפנו לייבם אמר רב *בשגיטה יוצא מתחת ידה מיתיבי יבמה שאמרה בתוך שלשים יום לא נבעלתי בין שהוא אומר בעלתי בין שהוא אומר לא בעלתי כופין אותו שיחלוץ לה לאחר שלשים יום מבקשין הימנו שיחלוץ לה היא אומרת נבעלתי והוא אומר לא בעלתי ריצא בגט שיחלוץ לה לאחר ל' יום אמר ליה רב שרביא לרבא והתניא צריכה גט וחליצה אמר ליה *אי תניא תניא בעא מיניה הון בריה דרב נחמן מדרב נחמן צרתה מהו אמר ליה ר"ו מפני שאנו כופין ומבקשין תיאסר צרה: הנודרת הנאה וכו': תנן התם *בראשונה היו אומרים שלש נשים יוצאות ונוטלות כתובה האומרת טמאה אני לך השמים ביני לבינך נטולה אני מן היהודים חזרו לומר שלא תהא אשה נותנת עיניה באחר ומקלקלת על בעלה אלא ר"ה האומרת טמאה אני לך תביא ראיה לדבריה יהשמים ביני לבינך יעשו דרך בקשה נטולה אני מן היהודים יפר חלקו ומשמשתו ותהא נטולה מן היהודים איבעיא להו נטולה אני מן היהודים ליבם מהו מי מסקה אדעתה דמיית בעלה ונפלה קמי יבם או לא רב אמר ר"יבם אינו כבעל ושמואל אמר יבם הרי הוא כבעל אמר אביי כוותיה דרב מסתברא דתנן הנודרת הנאה מיבמה בחיי בעלה כופין אותו שיחלוץ ואם איתא דמסקה אדעתה מבקשין

היא אומרת נבעלתי והוא אומר לא בעלתי יוליא בגט · פי' בקונט' דאחאחר שלשים יום קלי וכן נראה דומיא דסיפא דהוא אומר בעלתי והיא אומרת לא נבעלתי אעפ"כ לריכה גט וחליצה והייטו דוקא אחר שלשים דבתוך שלשים משמע בריש"א דאיכה לריכה גט דקתני כופין אותו שיחלוץ ולא קתני ולריכה גט וה"ה דהך בבא נמי דהיא אומרת נבעלתי אלאחר שלשים יום קלי אבל בתוך שלשים יום לריכה חליצה דאי אתוך שלשים נמי קלי ליתיבינא נמי לעיל גבי תוך שלשים שלא נעשה להעמידה דוקא אלאחר ל' כמו סיפא ולפי זה לא יתכן הא דאמר בסמוך וכי מפני שאנו כופין ומבקשים נאסור לרתה ופירש בקונט' וכן ר"ח וכי מפני שאנו כופין בתוך שלשים ומבקשים אחר שלשים נאסרה לרתה ואמאי שריא לרתה בתוך שלשים הא איהי גופה כי אמרה נבעלתי בתוך ל' בעיא חליצה וכ"ש לרתה דלא קיים לה בבעילה כמותה שיש לנו לאוסרה בלא חליצה אלא נראה לרתה לא שריא בסמוך אלא אחר ל' דוקא וכופין הייטו כי אמר בעלתי וחזר ואמר לא בעלתי דומיא דסיפא דבריתא אבל בשלא אמר מתחלה בעלתי אלא שניהם מודים מתחלה ועד סוף שלא בעל אפילו אחר ל' לא שריא לרה להא משמע בסיפא דוקא כשאמר מתחלה בעלתי לריכה גט אבל אם אמר מתחלה לא בעלתי איהי לריכה גט ולא יתכן שההא מותרת הלרה כשקניהם מודים שלא בעל ולהחזיקה כולהי בעולה כיון דאיהי לא בעיא גט ומיהו י"ל דאיהי נמי בעיא גט אפי' שניהם מודים שלא בעל והא דקתני והוא אומר בעלתי וחזר ואמר כו' ה"ה אפי' אמר לא בעלתי בעיא גט אלא לא נקט אמר בתחלה בעלתי אלא לאשמועינן דאפי' הכי כופין אותו לחלון ולא כמו שפירש בקונטרס ור"ח דאין כופין ועוד יש לפרש דבסמוך שריא לרתה אפי' תוך שלשים כמו שפירש בקונטרס ור"ח והוא אומר לא בעלתי קאי נמי אתוך שלשים וכן סיפא דהוא אומר בעלתי קיימא נמי אתוך ל' ואפי' שניהם מודים שלא בעל לריכה גט בהדי חליצה אפי' תוך שלשים ולאו דוקא קאי הוא אומר בעלתי כדקתני בסיפא וריש"א דקתני כופין אותו לחלון ה"ה דגט נמי בעיא כדקתני בסיפא אלא אכתי לא אתא לאשמועינן תקנתא דגט בהדי חליצה אלא דין כפייה ובקשה דחליצה ומתמה שהי הלשונות שפר"י נראה לאסור הלרה עד לאחר שלשים יום אם לא יודו שניהם שבעל והלריך גט לכנוסה אפי' תוך שלשים אפי' שניהם מודים שלא בעל:

אמר ר' אמי · לא בעי לאוקומי הך משנה כמשנה אחרונה (נעיל · דף נא:) דמלות חליצה לפי מעשה רחשונה קיימא: דאמתני' קאי ומתניתין דאיירי בדיני ביבום לפי מעשה רחשונה קיימא: **אמר** רבי אמי לריכה חליצה עם הגט · פי' גיטה שהיה כבר ואם תאמר וא"כ מאי הא דקתני ואע"פ אחר ואמר לא בעלתי לריכה גט וחליצה אדרבה היא הוא תמה דכיון דלא בעל לריכה חליצה ויש לומר דהכי קאמר אע"פ שאמר לא בעלתי לריכה לרחיה ביה חליצה דלא בעל אבל אם אמר בעלתי לריכה גט ולא חליצה אלא אם כן אמר לא

ואם רצה לקיים יקיים · הא פשיטא אלא אגב דתנא יוצא תנא יקיים :

העיד ר' יוחנן בן גודגדא · רבנן הביאוה לבית המדרש להביא לר' יוחנן בן טרי למה היה מתגרשת הלא אינה חוזרת כשמרמזים לה ויש לומר דמכל מקום בשעת נתינת הגט משלמה וחוזרת היא ואינה מביאה עד שמוליאין אותה על כרחה :

ריש גורסים במשנה ועל קטנה בת ישראל שאוכלת בתרומה כמו שהוא בגמרא בפרק היזקין (גיטין דף נה· ושם) ואין לריך לגרוס זו כאן שהרי לא הביאו העדות אלא רצה לדבריהם וקטנה למה יזכירו כאן :

דאין אדם דר עם נחש בכפיפה אחת · מיהו היכא שנשאת לו כבר תקינו רבנן שאינה מתגרשת כיון שאינה יודעת לשמור עצמה כדלקמן (דף קיג:) :

ואינו

מבקשין מיבעי ליה · דאיכא למימר להכי איכוונה :

הדרן עלך בית שמאי

חרש *שנשא פקחת ופקח שנשא חרשת אם רצה להוציא יוציא ואם רצה לקיים יקיים כשם שהוא *כונס ברמיזה כך הוא מוציא ברמיזה [2]פקח שנשא פקחת ונתחרשה אם רצה יוציא ואם רצה יקיים *נשתטית לא יוציא [3]נתחרש הוא או נשתטה אינו מוציאה עולמית אמר רבי יוחנן בן נורי מפני מה האשה שנתחרשה יוצאה והאיש שנתחרש אינו מוציא אמרו לו אינו דומה האיש המגרש לאשה המתגרשת *[4]שהאשה יוצאה לרצונה ושלא לרצונה והאיש אינו מוציא אלא לרצונו העיד רבי *יוחנן בן גודגדא על החרשת שהשיאה אביה שהיא יוצאה בגט אמרו לו אף זו כיוצא בה *[5]ב' אחין חרשין נשואין לב' אחיות חרשות או לשתי אחיות פקחות או לשתי אחיות אחת חרשת ואחת פקחת או ב' אחיות חרשות נשואין לשני אחין פקחין או לשני אחין חרשין או לשני אחין אחד חרש ואחד פקח הרי אלו פטורין מן החליצה ומן היבום ואם היו נכריות יכנוסו ואם רצו להוציא יוציאו *שני אחין אחד חרש ואחד פקח נשואין לשתי אחיות פקחות מת חרש בעל הפקחת מה יעשה פקח בעל הפקחת תצא משום אחות אשה מת פקח בעל הפקחת מה יעשה חרש בעל פקחת מוציא אשתו בגט ואשת אחיו אסורה לעולם *שני אחין פקחין נשואין לשתי אחיות אחת חרשת ואחת פקחת מת פקח בעל חרשת מה יעשה פקח בעל פקחת תצא משום אחות אשה מת פקח בעל פקחת מה יעשה חרש בעל פקחת מוציא את אשתו בגט ואשת אחיו אסורה לעולם *[6]שני אחין חרש ואחד פקח נשואין לשתי אחיות חרשות מת חרש בעל חרשת מה יעשה פקח בעל פקחת תצא משום אחות אשה מת פקח בעל פקחת מה יעשה חרש בעל חרשת מוציא את אשתו בגט ואשת אחיו אסורה לעולם *[7]שני אחין חרש ואחד פקח נשואין לשתי נכריות פקחות מת חרש בעל פקחת מה יעשה פקח בעל פקחת או חולץ או מייבם מת פקח בעל פקחת מה יעשה חרש בעל פקחת כונס ואינו מוציא לעולם *שני אחין פקחין נשואין לב' נכריות אחת פקחת ואחת חרשת מת פקח בעל חרשת מה יעשה פקח בעל פקחת כונס ואם רצה להוציא יוציא מת פקח בעל פקחת מה יעשה פקח בעל חרשת או חולץ או מייבם *[8]שני אחין אחד חרש ואחד פקח נשואים לב' נכריות אחת חרשת ואחת פקחת מת חרש בעל חרשת מה יעשה פקח בעל פקחת כונס ואם רצה להוציא יוציא מת פקח בעל פקחת מה יעשה חרש בעל חרשת כונס ואינו מוציא לעולם :

גמ' אמר רמי בר חמא מאי שנא חרש וחרשת [9]דתקינו להו רבנן נשואין ומ"ש דשוטה *ושוטה [10]דלא תקינו להו רבנן נשואין דתניא *שוטה וקטן שנשאו נשים ומתו נשותיהן פטורות מן החליצה ומן היבום חרש וחרשת דקיימא תקנתא דרבנן תקינו להו רבנן נשואין שוטה ושוטה דלא קיימא תקנתא דרבנן דאין אדם דר עם נחש בכפיפה אחת לא תקינו רבנן נשואין ומאי שנא קטן [11]דלא תקינו רבנן נשואין וחרש תקינו ליה רבנן נשואין חרש דלא אתי לכלל נשואין תקינו רבנן נשואין קטן דאתי לכלל נשואין לא תקינו רבנן נשואין והרי קטנה דאתיא לכלל נשואין [12]ותקינו רבנן נשואין הרם שלא ינהגו [בה] מנהג הפקר ומ"ש קטנה דממאנה ומ"ש חרשת דלא ממאנה דא"כ

מיבעי

מבקשין מיבעי ליה הכא במאי עסקינן באשה שיש לה בנים דכולי האי לא מסקה אדעתה אבל אין לה בנים מאי מבקשין אדתני אם נתכוונה לכך אפילו בחיי בעלה מבקשין ממנו שיחלוץ לה ליפלוג וליתני בדידה במה דברים אמורים בשיש לה בנים אבל אין לה בנים מבקשין אלא שמע מינה לא שנא יש לה בנים ולא שנא אין לה בנים כופין אותו כרב שמע מינה :

הדרן עלך בית שמאי

חרש כשם שכונס ברמיזה · מה טעם קאמר כלומר כקידושין כך גירושין וכן פקח בחרשת ברמיזה כגון שרמז בחלבע עד שנתרלית לו וברמיזה אם רצה להוליא יוליא :

פקח שנשא פקחת ונתחרשה · אע"פ שקידושיה גמורים אם רצה יוליא דבגט לא בעינן דעת האשה כדמפרש לקמן במתניתין : **נשטיות לא יוליא** · בגמרא מפרש שלא יהגו בה מנהג הפקר ותקנתא דרבנן היא : **נתחרש הוא** · לאחר קידושין הואיל וקידושיה גמורים היו לא יוליא עולמית : **שהשיאה אביה** · בקטנותה וקיבל קידושיה והוו קידושין גמורים שיולאה בגט ואפי' משגדלה ופקע כח אב מקבלת היא את גיטה : **אף זו** · פקחת שנתחרשה כיולא בה : **אלו פטורות** · דהואיל ושתיהן חרשות לו שייהן חרשים כקידושי זו כך קידושי זו ואמו קידושין דאשתו ומפקעי זיקה : **יכנוסו** · שאין חליצה בחרשת וחרש שאינן בחמר ואמרה ואח"כ אם רצו יוליאו בגט דאתא גט ברמיזה ומפקיע נישואין דידיה וזיקת אחיו דהוא ברמיזה : **מוליא אשתו בגט** · דזיקת אחותה הבאה מכח קידושין גמוריים אוסרתה עליו ואין כח בקידושין דידה לדחותה משום אחות אשה : **ואשת אחיו אסורה לעולם** · דחרש לא חליץ ולכתוב לי אפשר משום אחות אשה : **כונס ואין מוליא לעולם** · דלא אתי גט דידיה ומפקע זיקת יבומי אחיו הראשון : **גמ' דתקינו להו רבנן נישואין** · דקתני מתני' שריכות חליצה אלמא יש נישואין וקידושין לחרש ואע"ג דלאו בר דעה הוא ומדאוריתא אין קניין : ה"ג שוטה וקטן שנשאו נשים נשותיהן פטורות מן החליצה ומן היבום : **דקיימא תקנתא דרבנן** · שרבנן להיות שלום ביניהם אפי' חרש עם חרשת וכ"ש כשהאיש פקח אבל שוטה אפילו בפקחת לשוטה ושוטה לפקח אין (ה) שלום ביניהם וכ"ש שוטה לשוטה : **בכפיפה** · בתוך קופה אחת : **ומאי שנא קטן** · דקתני לעיל שוטה וקטן שנשאו כו' : **חרש דלא אתי** · לעולם לכלל נישואין דאורייתא : **תקינו ליה רבנן נישואין** · כדי שלא יבטל : **שלא ינהגו בה מנהג הפקר** · אי לא מולאה דמנסבה אין לה מי ישמרנה וינהגו בה מנהג הפקר בזנות : מימנעי

גיטין עא.

שם עא: לעיל קי:

[גיטין מט:]

גיטין נה.[מדיות פ"ז מ"ט]

לעיל קי: גיטין עא:

[לקמן קיד:]

[שם]

לעיל קי: [לקמן קיד:]

לעיל פסח: ט:

עין משפט נר מצוה

א א מיי' פ"ד מהל' אישות הלכה ט וס"ב מהל' גירושין הל' יז סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' קכא סעיף ו :

ב ב מיי' פ"י מהלכות גירושין הל' כב סמג עשין נ טוש"ע שם סי' קיג סעיף ו :

ג ג מיי' שם פ"ב סי"ז סמג שם טוש"ע שם סימן קכא סעיף ו :

ד ד מיי' שם פ"א הל' נ סמג שם טוש"ע שם סי' קיג סעיף ו :

ה ה מיי' פ"ז מהלכות יבום הלכה מז סמג עשין נ טוש"ע שם סי' קעה סעיף ג :

ו ו מיי' שם הלכה יז טוש"ע שם סעיף יב :

ז ז מיי' שם הלכה מז טוש"ע שם סעיף י :

ח ח מיי' שם הלכה יז טוש"ע שם סעיף יב :

ט ט מיי' שם פ"ו הל' ז סמג שם מא טוש"ע שם סי' קנב סעיף ג :

י י מיי' שם הלכה ו טוש"ע שם סעיף יד :

יא כ מיי' שם הלכה ז טוש"ע שם סעיף טו:

יב ל מיי' פ"ד מהלכות אישות הל' ט ופי"א הלכה ו סמג עשין מח טוש"ע שם סימן מד סעיף ח וסי' סז סעיף ח :

יג מ מיי' שם סמג שם טוש"ע שם סי' מד סעיף ג וסי' סז סעי' ז :

יד נ מיי' שם פי"א הל' ו סמג שם טוש"ע שם סי' מא סעיף ח :

טו ס מיי' שם סמג שם טוש"ע שם סעיף ג וסימן קנה סעיף ח :

תוס' חד מקמאי

הא אקשי' בס' אע"פ דשמואל אדשמואל דקאמר אין כותבין אגרת מרד על שומרת יבם והוא נופיה אמר חבע הוא נוקקים · ומסקנא כאן למשנה אחרונה כאן למשנה ראשונה למשנה אחרונה דתנן מצות יבום קודמת למצות חליצה בראשונה היו מתכוונים לשם מצוה עכשיו שאין מתכוונים לשם מצוה אמרו מצות חליצה קודמת למצות יבום . ואסיקנא בפרק החולץ דחזרו לומר מצות יבום קודם למצות חליצה והלכך כותבין אגרת מרד על שומרת יבם · ורב ושמואל אמשנה (ראשונה) [אחרונה] אמרו ואחזרו לומר קיימי הלכך אי מסקא אדעתה הויא מורדת ולא קשיא דשמואל אדשמואל:

[מ' תוי"ט פ"ס דטהרות ריש פ"ת אבל הכ"ל סימן ז כתב להיפך]

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה דקיימא תקנתא וכו' ושוטה לפקח אין דרכן להיות שלום ביניהן :

מימנעי ולא נסבי לה · הואיל ולעולם היא יכולה למאן מפני חרשותה אבל קטנה גדול יש לה וסבר מפייסנא לה כל שעתא עד שיעבור זמן מיאוסה: **מאי שנא** (ג) **דאכלה בתרומה** · אם השיאתה אמה לכהן: **ומאי שנא חרשת** · שלא השיאה אביה בקטנותה שאין נישואיה גמורין דלא אכלה כדתנן כו' אלמא לא אכלה: **על מחרשת שהשיאה אביה** · בקטנותה שיולאה בגט ואפי' משתגדיל ואין אביה מקבל גיטה מקבלתו היא ויולאה ואע"ג דקידושיה גמורין הוו וגירושיה בלא דעת הוי גיטא לפי שהאשה יולאת לרצונה ושלא לרצונה: **ועל קטנה בת ישראל** · יתומה הנשאת ע"פ אמה שאוכלת בתרומה אע"פ שאין נישואיה נישואין גמורים אכלה בתרומה דרבנן כך אוקימנא בהאשה רבה (נעיל דף כ'): **ואילו חרשת לא אכלה** · מדשבקה לחרשת דקטנה בה ואתי ונקט קטנה ולא קתני ועל החרשת שנישאת מעצמה שאוכלת בתרומה: **גזירה שמא יאכיל חרש בחרשת** · והאי לאו שיטוא מעלה הוא מה לי פקח בחרשת מה לי חרש בחרשת שניהן אינן נישואין ואם זו מותרת אף זו מותרת שהרי לד היתר שלהן איכא אלא משום דלאו בני עונשין נינהו והוו כקטן אוכל נבלות אלא כולה משום גזירה שמא יאכיל חרש בפקחת הוא דאיכא עליה חיוב מיתה כדאמרי' במסקנא דמילתא ולהכי נקט ברישא שמא יאכיל חרש בחרשת ולא נקט שמא יאכיל חרש בפקחת משום דחרש בפקחת לא מיתלף בפקח בחרשת אבל חרשת אשת חרש מיתלפא בחרשת אשת פקח והדר מיתלף חרש בעל פקחת בחרש בעל חרשת אבל קטנה לגדול ליכא למיגזר משום גדולה לקטן דאין לקטן נישואין: **וליכול** · אפי' חרש בפקחת בתרומה דרבנן הא אית לה נשואין מדרבנן: **ומ"ש כו'** · לקמן בעי תרוייהו מנא לן דהא אית לה והא אית לה: **מימנעי ולא נסבי לה** · אבל בקטנה לא מימנעי דאתיא לכלל דיעה: **ממאנת** · אית לה כחובה דהא בעל כרחו נפקא: **שניים** מד"ס: **אין לה כתובה** · דרבנן קנסוה כדאמר בית מותרות (נעיל דף פה:): **איילוניים** משום דמקח טעות הוא: **אבל יולאה בגט כו'** · מדיוקא דמתני' דקתני ממאנת שמעינן מינה טעמא משום דבעל כרחו נפקא הא הוליאה אית לה אלמא יש כתובה לקטנה: **אין נתן עליהם כלום** · לאין להם דעת ואין תנאו הראשון תנאי ואע"ג דתקון רבנן נשואין לחרש לא תקיט לה רבנן כתובה מייה כדמפרש לקמן יותר ממה שהאיש רוצה לישא אשה רוצה להנשא: **שרוצה לזוק בנכסיו** · ואע"פ שלא (נשא) תקנו לה חכמים כתובה הרי הוא כתב לה הואיל ורוצה להפסיד ולהיות נזוק מנכסיו תנאו קיים: **הא לא רצה** · דלא כתב לה אין לה מתקנת חכמים: **אי"ב** · דבעי למיתב לה כתובה מימנעי ולא נסבי לה: **אין מייבין עליה אשה תלוי** · דלימא ספק אשה אית היא ספק היה בו דעת ספק אין בו והבא עליה באשה תלוי דודאי אין לו שום קנין מן התורה: **התורס אם שאינו שלו** · ולא זוהו בעל הבית דשליחות נפקא לן (קדושין דף מא:) מאתם גם אתם לרבות שלוחכם הלכך מה אתם לדעתכם לף שלוחכם לף שלוחכם בני ברית וקתני מיהא חרש אין תרומתו תרומה ומותרת לזר ואי ספק הוא תרומה ויחזור וייתרום (ד) מיבעי ליה: **הוא דאמר כר' אלעזר** · כלומר מהא לא תסייעיה דגבי תרומה ס"ל לשמואל כר' אלעזר דספק הוא וגבי אשתו אע"ג דספק הוא אינה באשה תלוי דגבי אשה תלוי כתיב אחת מכל מצות ה' (ויקרא ה) וקרינן מצוות דמשמע חדא מתרתי שיש היתר ואיסור לפניו כגון אשתו וא"א עמו בבית וסבור אין שם אלא אשתו ובא על האחת ולבקר ממלאו שתיהן ולא ידע על אי זו בא וכן חלב ושומן לפניו וסבר שתיהן שומן ואכל אחת מהן ולסוף עדע לו שהאחת חלב ולא ידע אי זו אכל דאי ידע מייתי חטאת נקבה וכל דהו אפי' בת דקא והשתא דלא ידע מביא אשם זכר בכסף שקלים אבל הכא שהספק תלוי בחתיכה אחת ספק איסור ספק היתר לא מייתי אשם תלוי: **כוי מייבין על אכלו אשם תלוי** · והא הכא כל הספק תלוי בה: **מ"ע דר"א** · באשת חרש: **קלישתא** · דקא כלומר דעתו מועטת שאין מחודד להבין כשאר בני אדם ומיהו מספקא ליה אי דעתא עילותא היא אותה קלת הדעת שיש לו אם עלולה היא ובמה שהוא שוטה דבר ודאי כוונתו כו'

ואילו חרשת לא אכלה · וא"ת מנלן אי משום דנקט קטנה דלמא כ"ש חרשת שלא תבא לכלל גדלות ואי הוה נקיט חרשת אכלה ה"א דקטנה לא אכלה כיון שבאה לכלל נישואין וי"ל דדייק מדלא תנא חרשת בהדי קטנה: **שמא** יאכיל חרש בפקחת · אבל משום שמא יאכיל קטן בגדולה לא גזרינן שלא תאכל קטנה בתרומה דמשום זמן מועט לא גזרינן שהרי כשגיודל ויבטול יהיו קידושין דאורייתא ובירושלמי מפרש בקטנה לא גזרינן משום חיגא שיהיו הכל קופצין עליה לישאתה ושמא בחרשת לא שייך האי טעמא משום דחרשותה גרמה לה ובקונ' פי' בהגיזקין (גיטין ד' נה· ד"ה בפקחת) דלא גזרינן אלו קטן שיש גדולה משום דלית ליה נשואין דלאמר הכא ומילתא דלא שכיחא היא ואין גרלה דהא משיאין סמוך לפירקן מעליותא היא כדפי' לעיל (דף סב: ד"ה סמוך):

דלמא אתי לאוכלה בתרומה דאורייתא · אבל בקטנה דלא אכלה אלא בתרומה דרבנן כדאמר בהאשה רבה (נעיל דף כ· ושם) לא גזרו אלו דאורייתא (ה) כיון שתגיע לכלל גדלות:

דאם כן מימנעי ולא נסבי לה · ואי משום שלא תהא קלה בעיניו להוליאה לא חשו חכמים לכך:

מאן חכים למיעבד הכי · דוקא במטלטלי תנן בהגיזקין (גיטין דף נט·) חרש רומז וגרמז אבל במקרקעי משום שהיה לו אפוטרופוס וגם זכין לחרש שלא בפניו · ר"י יתה

הגהות הב"ח

(א) גמ' ולו לקיימן יש להם כתובה מנה ופקח וכו': (ב) שם (מפני שרצה לזוק בנכסיו). תוס"מ וג"ב ס"ל מפני שלא לזון מנכסיו: (ג) רש"י ד"ה מאי שנא קטנה דאכלה: (ד) ד"ה ועכו"ם שחרש וכו' מיבעי ליה. כ"ב עי' פרק האשה דף פט: (ה) תוס' ד"ה דלמא וכו' כיון שתגיע. כ"ב תוס' פירשו כלן לפי סברתם הכ"ל דלא גזרינן שמא יאכיל קטן משום דזמן מועט לא גזרינן ה"ה כאן בקטנה לא גזרינן משום זמן מועט אבל בגיטין דף נ"ה דשם פרש"י אבל קטן לא גזרינן משום דלית ליה נשואין מוכח דס"ל דגם"י דמשום זמן מועט אמי גזרינן ע"כ הוכרחו התוספות התם לפרש הא דלא גזרינן בקטנה דאף אם תאכל בתרומה דאורייתא קטנה היא כן נראה לפענ"ד:

עין משפט נר מצוה

מז א מי' פ"ו מהלכות תרומות הלכה ו: יז ב ג מיי' שם הלכה ד ופי' בכ"מ: יח ד מיי' שם ה"ל מהל' אישות הלכה ה סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סימן קח סעיף ה: יט ה מיי' שם הל' ב טוש"ע שם סעיף ד: כ ו מיי' שם טוש"ע שם סעיף ג: כא ז מיי' שם ופי"א שם הלכה ג סמג שם טוש"ע שם סעיף ו וסימן קז סעיף ד: כב ח מיי' פי"א מהל' אישות הל' ו סמג שם טוש"ע שם סעיף י: כג ט מיי' שם הלכה ה טוש"ע שם סעי' ט: כד י מיי' שם טוש"ע שם סעיף ח: כה כ מיי' פ"ח מהל' שגגות הלכה ב ג: כו ל מיי' פ"ד מהלכות תרומות הלכה ב סמג עשין קלד טוש"ע יו"ד סימן שלא סעיף ל: כז מ נ מיי' פ"ח מהל' שגגות הלכה ב ג:

[גיטין נה: עדיות פ"ז ע"ט]

כ"מ מז. כתובות קי

[כתובות פו. גיטין מט:]

שבת קנ: תרומות פ"ז מ"ל

[שבת קנ.]

ע"ל סבירא ליה. יעב"ץ

כריתות יז: [יה: פ"ש דלית לה רבי אליעזר וע"ש תו' יח. ד"ה בתו]